

Краснощок Андрій Валерійович,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат педагогічних наук

Савченко Анна Вікторівна
старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін

*(Криворізький факультет
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ)*

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Формування загальнокультурної компетентності відбувається у спеціально організованому навчально-виховному процесі вищого навчального закладу. Успішний перебіг педагогічного процесу залежить від педагогічних умов та принципів його організації.

Визначення педагогічних умов ефективного формування загальнокультурної компетентності майбутнього правоохоронця у процесі навчання і виховання у ВНЗ правоохоронних органів України є надзвичайно актуальним.

Враховуючи погляди науковців, ми вважаємо, що ефективність системи соціально-гуманітарної підготовки полягає у повній реалізації соціальної мети цього напрямку виховання щодо забезпечення високого рівня морально-психологічної готовності майбутніх правоохоронців до якісного виконання професійного обов'язку, формування у них комплексу особистісних якостей (морально-політичних, громадянських, професійних, соціально-психологічних, психічних і фізичних), необхідних для досягнення цієї мети.

Ефективне функціонування системи соціально-гуманітарної підготовки курсантів і слухачів ВНЗ правоохоронних органів України можливо лише у разі знання й використання суб'єктами виховання відповідних педагогічних умов.

Що стосується першої групи педагогічних умов, то їх забезпечення тісно пов'язане з інформаційно-роз'яснювальним, науково-теоретичним, методичним, організаційно-правовим і кадровим аспектами функціонування правоохоронних органів щодо вдосконалення системи соціально-гуманітарної підготовки курсантів і слухачів ВНЗ правоохоронних органів України.

Другу групу складають педагогічні умови оптимального функціонування системи соціально-гуманітарної підготовки на рівні навчально-виховного процесу.

Для вирішення питання формування компетентності фахівця важливим фактором є врахування індивідуально-особистісних і професійних характеристик у розвитку людини та їх взаємодії. У цьому процесі особистість повинна розглядатися як система соціально-значущих якостей, що характеризують майбутнього правоохоронця як суб'єкта соціальних відносин та соціальної діяльності.

Формування компетентності майбутнього фахівця детермінується ще однією умовою - діяльнісним підходом до організації навчання, який дозволяє поступово “перекладати” навчальну діяльність майбутнього правоохоронця у професійну діяльність фахівця.

Істотним чинником, що обумовлює формування загальнокультурної компетенції фахівця у вузі, є орієнтація на сучасні технології навчання і вдосконалення методики навчання.

Технологію навчання в системі вищої професійної освіти ми розглядаємо як систему психологічних, загальнопедагогічних, дидактичних, частково-методичних процедур взаємодії педагогів і майбутніх правоохоронців з урахуванням їхніх здібностей і схильностей, спрямовану на проектування і реалізацію змісту, методів, форм і засобів навчання, адекватних цілям освіти, змісту майбутньої діяльності та вимогам до професійно важливих якостей фахівців.

Що стосується третьої групи умов, то оптимізація підготовки викладачів до процесу формування загальнокультурної компетентності майбутніх правоохоронців, як одна із умов ефективного педагогічного і дидактичного спілкування викладачів з курсантами, тісно пов'язана з процесом удосконалення організаційно-методичного забезпечення і передбачає:

- формування особистої готовності як вихователів, так і вихованців до належного сприйняття процесу соціально-гуманітарної підготовки та активної участі в ньому;
- якісне підвищення рівня методичної підготовленості вихователів до гуманістичного виховання взагалі та соціально-гуманітарної підготовки зокрема.

Шляхами реалізації педагогічної умови, що стосується професійної майстерності викладачів, на нашу думку, є:

- оволодіння вихователями знаннями теоретико-методологічних і методичних основ самовдосконалення особистості;
- створення необхідних умов для самовдосконалення вихователів і вихованців (визначення порядку, конкретного бюджету службового часу, організація допомоги у процесі самовдосконалення тощо);
- надання методичної допомоги вихователям і вихованцям у процесі самовдосконалення: забезпечення їх необхідною навчально-методичною літературою;
- заохочення вихователів і вихованців за активну участь та успіхи у процесі формування загальнокультурної компетентності вихованців.

Таким чином, нами на основі аналізу науково-педагогічної літератури та узагальнення практики освітнього процесу у ВНЗ правоохоронних органів України визначено основні чинники та оптимальні умови формування загальнокультурної компетентності майбутніх фахівців правоохоронних органів.

Дослідження педагогічних умов ефективного функціонування системи соціально-гуманітарної підготовки, вивчення їх суб'єктами виховання й використання у педагогічній практиці є важливим чинниками підвищення дієвості всього виховного процесу у ВНЗ правоохоронних органів України.

1. Барабанщиков А.В. Педагогическая культура офицера / А.В. Барабанщиков, С.С. Муцынов – М.: Воениздат, 1985. – 158 с.
2. Бех І.Д. Торетико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія . – 2009. - №2. – с. 26-31
3. Воловик П.М. Проблеми порівняння ефективності різних форм і методів навчання і виховання / П.М. Воловик // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-метод. журнал. – 2001. – Вип. 2. – С. 93-102.
4. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: [навч. посіб. для студ. пед. навч. закладів] / С.Г. Карпенчук. – К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
5. Назола О. В. Педагогічні умови підвищення якості навчання іноземних мов курсантів вищих військових навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / О. В. Назола. – Хмельницький, 2005. – 20 с.
6. Пехота О. М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посіб. / О.М. Пехота та ін. – К. : В-во А.С.К., 2003. – 240 с.
7. Підласий І. Реалії сучасного українського виховання / І. Підласий // Рідна школа. – 1999. – №12. – С.3-12.
8. Психологія особистісно орієнтованої професійної підготовки учнівської молоді: [наук.-метод. посіб. / Г.О. Балл, М.В. Бастун, А.В. Вихрущ та ін.]; В.В. Рибалка (ред.); АПН України, Інститут педагогіки і психології професійної освіти. – К., 2002. – 388 с.

Крупіцька Анастасія Віталіївна,
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
кандидат історичних наук
Ядловська Ольга Степанівна
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЮРИСТІВ

Протягом останніх десятиліть залишається актуальним питання вивчення історії студентами неісторичних спеціальностей. Загалом, освітні програми та виховна робота навчальних закладів скеровані на постійну увагу